

Fakultet tehničkih nauka
Univerzitet u Novom Sadu

XXXI Skup TREND OVI RAZVOJA:

Kvalitet,
internacionalizacija,
digitalizacija i inovacije

TREND 2025, Vrnjačka Banja, Srbija, 3–5.12.2025.

ZNAČAJ KONTINUITETA ISTRAŽIVANJA NA MEĐUNARODNIM PROJEKTIMA ZA USPEŠNU IMPLEMENTACIJU REZULTATA U ARHITEKTURI I URBANIZMU

Milena Krklješ, Dejana Nedučin, Darko Reba, Marina Carević Tomić

Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, Srbija

Kratak sadržaj

- ▶ *Praćenje svetskih trendova u oblasti nauke i visokog obrazovanja, kao važan cilj kojim se doprinosi razvoju nauke i obrazovanja u našoj sredini.*
- ▶ *Kontinuitet istraživanja u okviru međunarodnih projekata predstavlja suštinski faktor koji omogućava ne samo akumulaciju znanja, već i njegovu sistemsku primenu u praksi.*
- ▶ *U radu se ističu prednosti interdisciplinarnog, koordinisanog i održivog istraživačkog pristupa u okviru implementacije međunarodnih projekata, kao i njena uloga u uspešnoj primeni ostvarenih rezultata.*
- ▶ *Cilj rada je da ukaže na značaj kontinuiteta istraživanja, identifikuje postojeće izazove i ponudi preporuke za jačanje istraživačkog kontinuiteta u arhitekturi i urbanizmu, kao i da utvrdi institucionalne, organizacione i metodološke preduslove za trajno povezivanje istraživačkih timova, ostvarenih rezultata i savremene arhitektonsko-urbanističke prakse.*

1. Uvod

- Savremena istraživanja u oblasti arhitekture i urbanizma sve češće podrazumevaju interdisciplinarni, koordinisani i dugoročno održiv istraživački pristup u međunarodnim projektima, koji predstavljaju ključne platforme za razmenu znanja, testiranje inovacija i implementaciju rešenja.
- **Problem diskontinuiteta** – kada se istraživačke aktivnosti i rezultati ne prenose dalje nakon završetka projektnih ciklusa, ograničeno trajanje projektnih ciklusa (većina međunarodnih projekata traje 2–4 godine, dok su procesi urbanih transformacija višedecenijski), ograničena institucionalna memorija (promene u sastavu timova često dovode do gubitka kontinuiteta znanja), nedovoljna integracija istraživanja i politike (rezultati istraživanja često ne dospevaju do nivoa kreiranja lokalnih i nacionalnih propisa), fragmentacija disciplinarnih pristupa i otežane primene inovacija u realnim arhitektonsko-urbanističkim kontekstima.

2. ULOGA MEĐUNARODNIH PROJEKATA KAO GENERATORA KONTINUITETA

- ▶ Posebno je značajno to što međunarodni projekti uvode nove pristupe interdisciplinarnosti – povezujući arhitekte, urbaniste, sociologe, ekonomiste, ekologe, IT stručnjake i brojne druge struke. To ukazuje da međunarodni projekti funkcionišu kao „akceleratori“ znanja, koji omogućavaju stalnu razmenu iskustava, unapređenje metodologija i postepenu integraciju rezultata u praksu.

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI - PRIMERI DOBRE PRAKSE KONTINUITETA

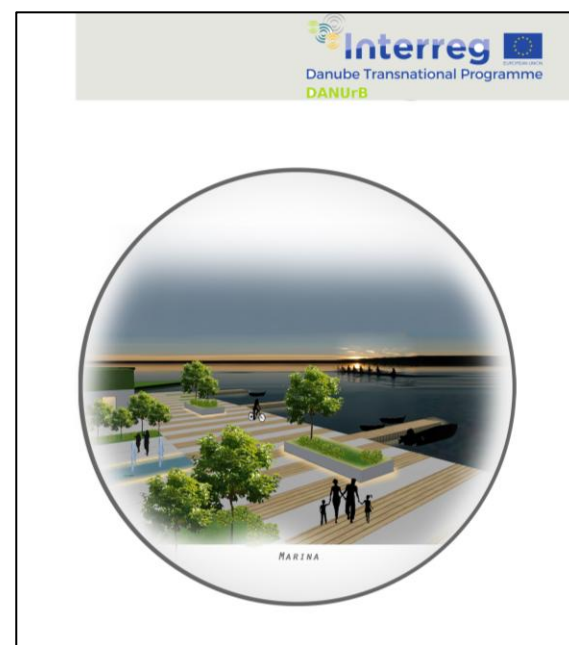
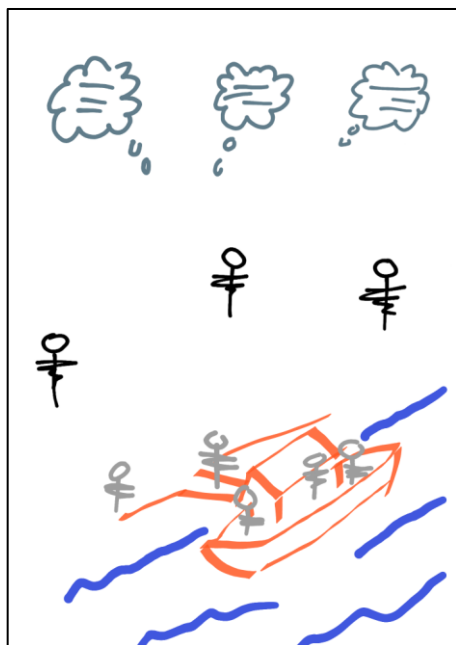
- ▶ **DANUrB** – *Danube Urban Brand* – a regional network building through tourism and education to strengthen the Danube cultural identity and solidarity, INTERREG – Danube Transnational Programme, 2017 – 2019. Više od 30 institucija (univerziteti, istraživački centri, lokalne samouprave, kulturne i turističke organizacije iz Mađarske, Austrije, Slovačke, Srbije, Rumunije i Bugarske).
- ▶ Kulturna mreža i zajednički brend naselja duž Dunava - osnaživanje regionalnog identiteta, privrednog i kulturnog razvoja - kreiranje „Dunavske kulturne promenade” kao prostorno-kulturne mreže koja povezuje zajednice duž reke u jedinstvenu turističku destinaciju.

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI - PRIMERI DOBRE PRAKSE KONTINUITETA

- ▶ U arhitekturi i urbanizmu, često se primenjuju modeli koji kroz mehanizme kao što su *living labs*, *urban innovation platforms* i *pilot projekte* omogućavaju da se rezultati međunarodnih projekata ne zadrže na teorijskom nivou, već da budu integrisani u konkretne urbanističke politike, prostorne planove i projekte.

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI - PRIMERI DOBRE PRAKSE KONTINUITETA

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI - PRIMERI DOBRE PRAKSE KONTINUITETA

- ▶ **DANUBIAN_SMCs** – *Creative Danube: Innovative Teaching for Inclusive Development in Small and Medium-Sized Danubian Cities*, Erasmus+ KA 2, 2019 - 2021.
- ▶ Unapređenje malih i gradova srednje veličine uz Dunav kod kojih je uočeno smanjenje broja stanovnika, starenje populacije, nedostatak radne snage, gubitak lokalnog identiteta i opadanjem aktivnosti uz reku, primenom inovativnih, nekonvencionalnih i kreativnih metoda u edukaciji.

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI - PRIMERI DOBRE PRAKSE KONTINUITETA

- ▶ **LIVING DANUBE LINES** - *Valorising cultural heritage and fostering sustainable tourism by LIVING the common history on the DANUBE LINES as basis for a Cultural Route, INTERREG – Danube Transnational Programme, 2020-2022.*
- ▶ Istraživanje zajedničkog nasleđa Rimskog carstva duž toka Dunava, kroz zajedničku istoriju i podržavanje razlika u kulturi, formiranje mreže partnera i platforme za rad na kulturnoj i turističkoj strategiji urbanog brendiranja sa ciljem razvoja Dunavskog regiona.

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI - PRIMERI DOBRE PRAKSE KONTINUITETA

- **ROMAN LEGACY** - *Exploring the Roman Legacy: Creation of a theme region and cultural route along the Roman Danube Limes to empower the socio-economic development of shared European heritage*, INTERREG – Danube Region Programme, 2025 – 2028.
- Kroz zajedničku istoriju i afirmaciju kulturne i prirodne različitosti duž Dunava, nekadašnjeg transnacionalnog, kulturnog i ekonomskog plovnog puta Rimskog carstva, razvija se mreža partnera i platforma za izradu kulturno-turističke strategije urbanog brendiranja — kao rezultat koji treba da doprinese razvoju Dunavske regije.

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

4. Zaključak

- ▶ Ključne preporuke za unapređenje istraživačkog procesa:
 - uspostavljanje dugoročnih partnerskih mreža;
 - razvoj institucionalne memorije radi očuvanja i prenosa znanja unutar institucije i šire zajednice;
 - integracija istraživanja u lokalne i nacionalne politike kako bi rezultati bili primenjivi u konkretnim društvenim kontekstima;
 - primena iterativnog pristupa istraživanju — u kojem se rezultati i učenja kontinuirano vraćaju u proces i nadograđuju;
 - stvaranje otvorenih digitalnih arhiva i baza znanja;
 - razvijanje online mreža i participativnih platformi radi aktivnog uključivanja zajednice u istraživački proces;
 - formiranje fondova koji podržavaju produžene istraživačke cikluse.

4. Zaključak

DANURB

Najbolji prekogranični projekat u oblasti kulture i kulturnog nasleđa u Srbiji, 2018.

Living Danube Limes

Nagrada „Sail of Papenburg” 2022. godine za najbolji projekat prekogranične saradnje u oblasti omladinskih politika.

5. Kontakt podaci

- Prof. dr Milena Krklješ
- Univerzitet u Novom Sadu
- Fakultet tehničkih nauka
- Novi Sad, Srbija
- email: mkrkljes@uns.ac.rs

➤ **HVALA NA PAŽNJI!**